

ARTTEKIO
MASTER OF CULTURE AND ARTS

ARTTEKIO
MASTER OF CULTURE AND ARTS

Muotoilulähtöinen innovaatio | Esitys Designpreis Halle -kilpailuun. Kilpailun teema: "Time" – Aika

Ryhmätyö DYM16SY | Eskelinen Toni, Hietaniemi Sirkka-Liisa, Hyvönen Anu, Laukkanen Jaakko, Sumuranta Mari, Tammikari Satu

Hyvönen Anu // Tarinaa ja tunnelmaa ratin takaa –

Kokoontaittuva rattikelkka kesä- ja talvikäyttöön

AJASTA TARINAAN

Minulle aika on liikettä. Aika on kasvua. Aika ei pysähdy, aika ei palaa. Minulle aika tuo mieleen muistot, menneet hyvät hetket, tämän päivän vilistävät tunnit sekä vielä tietämättömät tulevaisuuden kokemukset. Aika on kasvattanut ja muovannut minua ja sinua, asioita ja esineitä. Aika on kehitystä. Aika kulkee koko ajan, toisinaan vailla päämäärää, toisinaan tarkasti ennalta suunniteltua maalia kohden – silti pysähtymättä. Vauhdilla.

RATTIKELKAN TARINA

Ollessamme tässä kauniina iltapäivänä koko perheen voimin syystöissä, alkoi rakkauden hedelmämme kritisoida ”ainaista raatamista”, ja viimein tiedustella, mitä hän voisi tehdä – jotain, joka olisi mukavaa ja aikakin kuluisi hyvin... Ehdottelumme eivät kuitenkaan vaikuttaneet hänestä mieleisiltä, kuulemma ”aikuisten hommia”, ruohonkin kun hän oli jo pihaltamme leikannut (työ, jota nassikkamme rakastaa yli kaiken). Kotvan kuluttua virkeä 9-vuotiaamme olikin kaivellut varaston perukoilta skeittilautansa ja viiletti pitkin pihakatuamme, alamäkeä lautansa päällä – vatsallaan, laskettelulasit silmillä ja kengänkärjet jarrutuksesta kovilla. Jopa valkeni äidille, miten ne kengät ja housujen polvet oikein puhki kulutetaan... No, mutta hauskaa hänellä tuntui olevan... Joskin aikansa vauhdin hurmasta nautittuaan hän tuli luoksemme ja tiedusteli milloin sataisi lunta. Ihmettelimme kesää rakastavan poikasemme kysymystä, johon hänellä olikin heti vastaus: ”ei muuten, mutta haluaisin jo laskea kelkalla, sillä vanhalla, jossa on jalakset ja ratti.”

Sattuipa sopivasti tuo suunnittelutehtävämme omassa opinahjossani

Tästäpä sai äiti idean; kelkka, jossa on samassa sekä jalakset talvikäyttöä (ehdottomasti jalakset – ne kuvastavat sekä mennyttä aikaa, ja miksipä ei nykypäivääkin, ja kovin suppean haastatteluotoksen perusteella; N=1 poika, jalaksellinen kelkka kiittää PAAALJON paremmin kuin Stiga), että pyörät kesäkäyttöä varten. Lisäksi kelkka olisi kätevä säilytyksensä kannalta, sen voisi jotenkin pienentää litteäksi. Ja koska talvella takamus kaipaa lämmikettä, voisi siinä olla irrotettavana lisävarusteena pehmustettu istuin. Kesällä pehmusteistuinta ei olisi välttämättömyys käyttää, ellei sitten haluaisi muutoin helliä takamustaan.

Turvallisuutta kelkkaan lisättäisiin kunnon heijastimilla, ja aivan pimeisiin laskuihin etu- ja takavalloilla jarruvaloineen. Kelkan koko määräytyy pituudeltaan sen mukaan, että vauhdin hurman voisi jakaa yhtäaikaisesti sekä rakastava vanhempi ja mahdollisesti alaikäinen, kuitenkin jo kohtuullisen isokokoinen lapsukainen. Joskin kokemuksesta tiedän, että lapset nauttivat suuresti, jos aikuinen ei pysy kelkassa mäen juureen saakka...

Kun aloin etsimään kuvia erilaisista jo olemassa olevista kelkoista, jouduin toteamaan pettymyksekseni, että joku on jo keksinyt ns. matkamallin kelkasta: se taittuu keskeltä kokoon. Harmillista!

Mutta päätin, etten laita leukaa rintaan ja säntää kohti uusia pettymyksiä – ainakaan heti en luovuta!

Kuva: <http://www.matkavaruste.fi/p26486-davos-kokoontaittuva-kelkka-fi.html>

Sainkin pian valon pilkahduksia, sillä vaikuttaa siltä, ettei kelkka ole kokenut kovin suuria ahaa-elämyksiä sitten sen keksimisen jälkeen; Stiga tuntuu olevan edelleen peruskansan nykypeli, lähes sama, joka se oli jo keksintäaikaan vuonna 1964.

Toki löytyy korkeampi-istuimisia yhden hengen menopelejä (esim. itävaltalaisista alkuperää oleva Snow Cycle),

kuva: <http://www.hilavitkutin.com/2010/12/28/rattikelkka-jolla-paasee-yli-satasta/>

jopa moottoroitu tee-se-itse-miehen kehittämä

Stiga-versio (HS 18.3.2016),

kuva: <http://www.hs.fi/autot/a1458273420561>

mutta loppujen lopuksi tarjonta joka kodin kelkkaan on varsin suppeaa. Josko tästä sittenkin voisi syntyä jotain?

Mitäpä jos hypättäisiin kyytiin, ja

katsottaisiin mihin tämä lasku johtaa?

Kuva: <https://pixabay.com/fi/kelkka-dia-asema-tiimi-yhteisty%C3%B6-1015646/>

No niin, on aika tarttua kynään, tuohon lahjomattomaan taikavälineeseen – ajatukseni tulisi saattaa graafiseen muotoon kaikkien ymmärrettäväksi kaiken selventäväksi kuvaksi. Hikikarpalot kohoavat otsalle...

Piirrän ympyrät, kuvastaakseni kesäkumeja, piirrän renkaiden yhteyteen kiinnitysosan, jossa ura yläpuolella jalakselle. Kiinnittyy jalaksen päällä olevaan jalkalautaan – ne voisivat kenties olla muovia – kestäisivät lunta puuta paremmin.

Ja äh! Epätoivon jo tässä vaiheessa vallitessa kurnutan sitä onnetonta tuuria, jonka luoja on minulle suonut; piirustustaidottomuutta. Kuinka saisin paperille kuvan muodossa näitä ajatuksiani... Peruspenkki, joka perinteitä kunnioittaen olisi tietenkin puuta, lukkiutuisi tukevasti paikoilleen istujan alle ja johon voi sujauttaa pehmusteistuimen, kuin laatikon kiskoihin, kenties jopa kaksi erillistä sellaista, kätevästi puupenkin suojaksi, lujasti lukkiutuen kuitenkin. Pehmopenkki olisi kevytmateriaalinen, muovia ehkä, jotta lapsikin jaksaisi kelkan mäen nyppylälle kiskoja. Ja se on tietysti päällystetty kirkkaalla värillä, vedenkestäväksi ja homeenestolla käsiteltynä. Ei tarvitse röyhelöitä. Ehkäpä juurikin tässä penkissä on ne takavalot jalkajarruvaloineen... Entä etulyhdyt, mihin ne? Jalakseen tietenkin, kuitenkin jalaskaaren sisäpuolelle. Kestävät kolhuja paremmin... Ratti... niin ratti tästä vielä puuttuu – se on oltava, poikani vannottaa vielä. ”Rattikelkkaa on helpompi ohjata ratin kanssa!”

Mutta se kuva... Se päättyi mytyksi roskakorin täytöksi, täysin julkaisukelvottomana söherryksenä.

Ehkä selätän kynän huomenna, ehkä en...

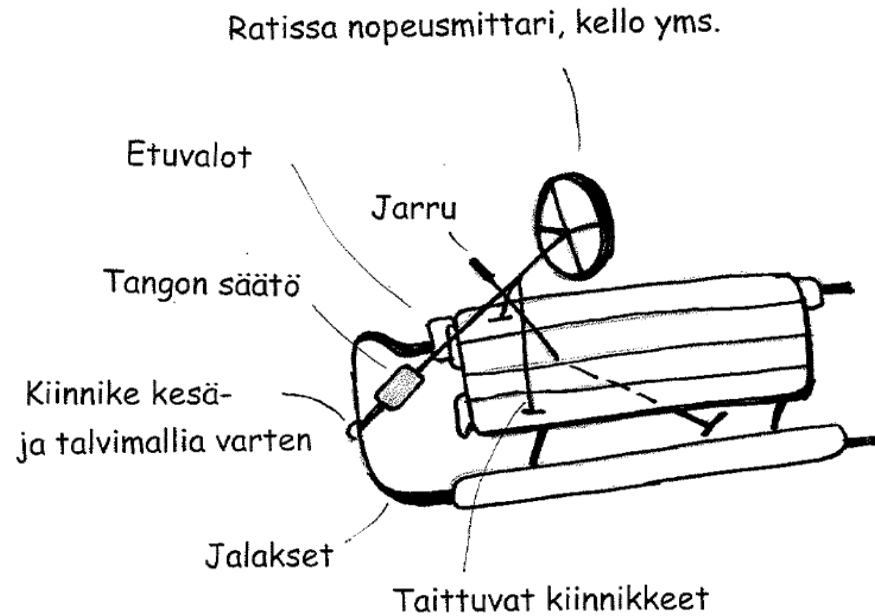
Tällä erää laskusta tuli suoranainen mahalasku!

Tunteita kokemuksesta ei kuitenkaan puuttunut ja aikakin tuntui suorastaan kiitävän!

Mutta uudella yrityksellä huomenna...

KUVIA KEHKEYTYI SITTEENKIN...

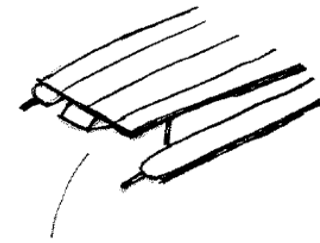
PERUSKELKKA, PERINTEITÄ KUNNIOITTAVA PUUKELKKA

Kokoon taittuva

Säädettävä rattitanko kesä- ja talvimallille

- irtoaa jalaksesta vaihtoa varten
- mahdollistaa litteän säilytyksen

Jarruvalo peruskelkassa

Akku penkin alla

SÄILYTYS:

Penkin kannakkeet kääntyvät, istuin painuu vasten jalaksia

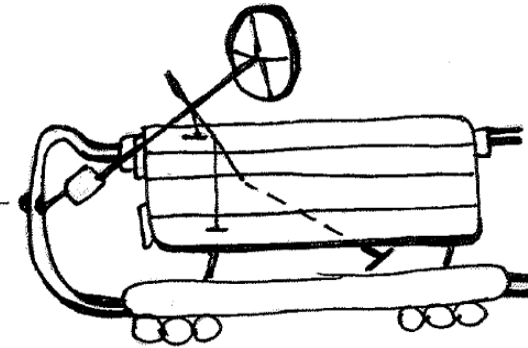
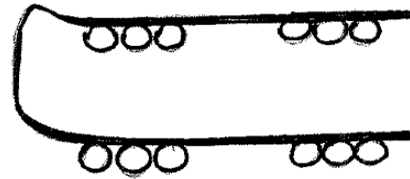
Rattitangon kiinnikkeet taittavat ja ratti irtoaa

PYÖRÄT:

Kesämallin jalusta pyörillä

- kiinnitys peruskelkkaan

Rattitanko siirretään tähän ulommaksi tulevaan kesämallin jalusta

VAIHTOEHTO

Erilliset pyöräsarjat talvijalaksiin

PEHMUSTEISTUIN:

Kaksi erillistä, voi laittaa yksittäin tai molemmat yhtäikää

Kiinnitys kiskoilla peruskelkkaan

Heijastava materiaali takana ja sivuilla

Toisessa penkissä pieni selkänöja

USKALTAUDUINKO IDEOINNILLE, MAHDOLLISELLE UUELLE INNOVAATIOLE?

Halusin lähteä innovoimaan **AIKA**a elämyksen ja liikkeen kautta – halusin miettiä jotain, joka ilahduttaisi ja tuottaisi positiivisen kokemuksen. Halusin, että innovointini soveltuisi arkeen ja toisi siihen maustetta. Sattuma toi ajatusteni pyöriteltäväksi mäenlaskun, ja sitä kautta kelkan kesä- ja talvikäyttöön. Ajatteluani alkoi ohjata käyttäjälähtöisyys; loppukäyttäjä, tässä tapauksessa poikani, on ollut mukana suunnitteluprosessini vaiheissa toimien ideointini alkulähteenä sekä edesauttaen kelkkaan liittyvien ideoiden mietinnässä. Nähtäväksi jää, onko hän myös ideoiden testauksessa ja kenties ratkaisujen parantamisessa. Ehkä joskus... Eihän pelkkä idea ilman käytännön toteutusta ole innovaatio!

Tartuin kyllä toimeen, mutta en mielestäni oikein saanut aikaiseksi – ainakaan sitä, mitä pohjimmiltani toivoin – jotain uutta ja yllättävää. Tuotteeni on vain parannettu tuote. Lukko, joku jumi esti uuden, kokonaan uuden kelkan muotoilun. Jumitin perinteiseen kelkkaan, hyväksi havaittuun vauhdin luojaan, enkä uskaltanut ajatella täysin uudella tavalla. Ehkäpä kuitenkin sain rattikelkkaani jotain pientä arvon luontia, mutta radikaalista innovoinnista olen lapsellisen kaukana.

En osannut heittäytyä, miksi juuri silloin kun olisi saanut? Miksi ne villedimmät ideat syntyvät juuri silloin kun sille on väärä aika ja väärä paikka? Ja miksi niitä ei muista sitten tilaisuuden koettaessa, oikeaan aikaan oikeassa paikassa? Ehkä siksi, että uudet ideat eivät synny pakottamalla, sillä ajatuksella, että jotain on oltava valmiina juuri tiettyinä päivinä, tiettyinä hetkenä. Ehkä ideointi tarvitsee tilaa, ehkäpä se tarvitsee spontaaniutta, vailla paineita. Toisaalta ideointia tapahtuu myös arjen paineen ja kiireen keskellä, ja toteutammehan ideoitamme innovaatioiksi jokapäiväisten haasteiden ratkomisessa, ilman, että kiinnitämme siihen mitään huomioita.

Ehkäpä se jumi onkin juuri se, etten ole koskaan kokenut itseäni muotoilijaksi. Ehkäpä se johtuu siitä, että piirtäminen on minulle haastavaa. Kynäily tekstin kautta on minulle luonteenomaisempaa. En osaa piirtää esteettisesti, saati houkuttelevasti. Olen kokenut piirtämisen aina vaikeaksi. Sisäinen minäni huutaa ”APUA!”, kun minun pitää tuottaa jotain piirtäen. Olen oravanpyörässä, kuten kokkaustaidoissanikin: kun en tykkää, niin en osaa, ja kun en osaa, en tykkää. Muotoilun ymmärtäisin kuitenkin olevan vahvasti luonnostelua ja muodonantoa, ja piirtäen ajatuksiaan saa näkyväksi muillekin. ”Yksi kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa” – sanotaan. Ja sama kuva voi kertoa montakin tarinaa. Toisaalta muotoilijan tehtävä on myös ratkaista erilaisia asioita, haasteitakin - sekä valmistaa tuote, siihen ei välttämättä tarvita suurta piirustustaitoa. Itse olen se toteuttavampi persoona – Hmm... Muotoilija siis.. ☺